מכדי שערי ניקנור היכא קיימין בשערי לוייה והתניא טמא מת מותר ליכנס במחנה לוייה ולא טמא מת בלבד אלא אפי' מת עצמו שנאמר ויקח משה את עצמות יוסף עמו מאי עמו עמו במחיצתו עמו במחנה לוייה אלא (אמר אביי) טבול יום של זב כזב דמי ואפ"ה כיון דמחוסר כפרה לא עייל ואי במחנה לוייה קאי אמאי קא קרי ליה אהל מועד למימרא מה התם מחוסר כפרה לא עייל אף למחנה לוייה נמי מחוסר כפרה לא עייל והתם מנלן דתניא טמא יהיה לרבות טבול יום עוד טומאתו בו לרבות מחוסר כפרה: **מתני'** תגלחת הטהרה כיצד היה מביא ג' בהמות חטאת עולה ושלמים ושוחט את השלמים ומגלח עליהם דברי רבי יהודה רבי אלעזר אומר לא היה מגלח אלא על החטאת שהחטאת קודמת בכל מקום ואם גלח על (א) אחת משלשתן יצא רשב"ג אומר הביא ג' בהמות ולא פירש הראויה לחטאת תקרב חטאת לעולה תקרב עולה לשלמים תקרב שלמים: **גמ'** ת"ר וגלח הנזיר פתח אהל מועד וגו' בשלמים הכתוב מדבר שנאמר ושחטו פתח אהל מועד אתה אומר בשלמים הכתוב מדבר או אינו אלא פתח אהל מועד ממש אמרת אם כן דרך בזיון הוא [א] רבי יאשיה אומר אינו צריך הרי אמרה תורה לא תעלה במעלות על מזבחי ק"ו לדרך בזיון [נ"א במדרש בפרשה נשא (ד' רמ"ב) וגלח הנזיר רבי יאשיה אומר בשלמים הכתוב מדבר או אינו וכו' אם כך אמרה תורה לא תעלה וכו' ק"ו לדבר שלא יגלח פתח אהל מועד אלא בשלמים הכתוב מדבר] ר' יצחק אומר אינו צריך הרי הוא אומר ולקח את שער ראש נזרו ונתן על האש וגו' מי שאינו מחוסר אלא לקיחה ונתינה יצא זה שהוא מחוסר לקיחה הבאה ונתינה [ב] איכא דאמרי רבי יצחק אומר בשלמים הכתוב מדבר אתה אומר בשלמים הכתוב מדבר או אינו אלא פתח אהל מועד ממש תלמוד לומר ולקח את שער ראש נזרו מקום שהיה מבשל שם היה מגלח אבא חנן אומר משום רבי אליעזר וגלח הנזיר פתח אהל מועד כל זמן שאין פתח אהל מועד פתוח אינו מגלח ר"ש שזורי אומר וגלח הנזיר פתח אהל מועד ולא נזירה

שמא

מכדי שערי ניקנור. ששם עולין כל מחוסרי כפרה כדגרסינן במסכת סוטה בפרק קמא (דף ז.) מעלין אותה לשערי מזרח לשער ניקנור ששם משקין את הסוטות ומטהרין את היולדות ומטהרין את המצורעים וה"ה לשאר מחוסרי כפרה כגון זבין וזבות כדמפרש התם בגמ' (ח.): [היכא] **הוו קיימי בשערי לוייה.** ואילו במחנה לוייה אפי' מת עצמו היה יכול ליכנס והאי נזיר טמא מת הוה ואמאי אינו יכול ליכנס עד דעביד הערב שמש אלא מדהכא לאו דווקא התם נמי לאו דווקא לגבי זב ואפילו לא העריב שמשו כיון דטבל יכול ליכנס לשם: ה"ג **לעולם טבול יום של זב כזב דמי ואפ"ה כיון דמחוסר כפרה לא עייל ואי במחנה לוייה קאי אמאי קרי ליה כו'.** כלומר דסבריה דרבי נתן ברבי אושעיא קא מהדרי ליה לאביי לעולם טבול יום של זב כזב דמי ולא הוו דוקיא דשמעתא דכטבילה והערב שמש קאי אלא בכפרה תליא מילתא. והאי דקא מותבית לך מנזיר טמא מת שנטמא דאינו יכול ליכנס שם והרי מת עצמו יכול ליכנס (א) הא לא קשיא אע"ג דשאר טמאי מתים יכולים ליכנס במחנה לוייה האי נזיר טמא מת אינו יכול ליכנס משום מחוסר כפרה. והא נמי דאמרת (ב) [דכתיב] אל פתח אהל מועד דאתה סבור דבעזרה משתעי קרא דהיינו מחנה לוייה משום הכי קא פרכת מכדי שער ניקנור כו' הא לא הוי דאי במחנה לוייה קא משתעי קרא (ג) מאי קרי ליה אהל מועד הא תניא (יומא דף סח.) אהל מועד זה היכל אלא להכי כתב אהל מועד למימרא מה התם בהיכל מחוסר כפרה לא עייל והכי משמע אימתי ובא לפני ה' דהיינו במחנה לוייה בזמן שהוא ראוי לבא אל (ג) אהל מועד דהביא כפרתו הא אם לא הביא כפרתו לא. וא"ת והא מצורעין נכנסין בשערי ניקנור ששם מזין על הבהונות הא לא קשיא דביאה במקצת לאו שמה ביאה: **מנלן.** דמחוסר כפרה לא עייל: **דתניא טמא יהיה לרבות טבול יום.** שאינו צריך להביא כפרה (ד): **לרבות מחוסר כפרה.** (ה) ואע"ג דהעריב שמשו אינו יכול ליכנס עד שיביא כפרתו: **מתני' שהחטאת קודמת בכל מקום.** כדכתיב (ויקרא ה) והקריב את אשר לחטאת ראשונה וקיימא לן (זבחים דף צ:) דאפילו חטאת העוף קודמת אף לעולת בהמה הואיל ובשאר מקומות מצינו שהיא קודמת אף כאן בנזיר תהא קודמת כדי שיהא נזיר מגלח עליה: **ולא פירש.** איזה מהן לחטאת: **הראויה לחטאת.** כגון כבשה נקבה בת שנתה: **הראויה לעולה.** כבש זכר בן שנתו: **והראויה לשלמים.** איל בן שתי שנים: **גמ' ת"ר וגלח הנזיר פתח אהל מועד בשלמים הכתוב מדבר.** על השלמים הוא אומר שיהא מגלח שהרי נאמר כאן פתח אהל מועד ולא מצינו שאר קדשים טעונין פתח אהל מועד אלא (ו) לשלמים בלבד בשביל שהן דורון וכדרב יהודה אמר שמואל ושחטו פתח אהל מועד בזמן שהוא פתוח ולא בזמן שהוא נעול מכאן לשלמים ששחטן קודם פתיחת דלתות ההיכל שפסולין (ערכין דף ג.): **או אינו אלא פתח אהל מועד** (ט). כפתח ההיכל יהא מגלח ולא במקום אחר: **אמרת אם כן.** שלא יהא מגלח אלא כפתח ההיכל זהו דרך בזיון ואי אתה רשאי: **רבי יאשיה אומר אינו צריך.** לומר מכאן (ו) שאסור דרך בזיון דמדוכתא אחריתי נפקא כדכתיב לא תעלה במעלות על מזבחי אלא דרך כבש שלא לגלות בשר ערוה עליו ק"ו שלא ינהוג בו דרך בזיון: **ר' יצחק אומר אינו צריך.** לומר דמשום שהוא בזיון לא יגלח (ז) אפתח היכל שאפי' לא יהא בו בזיון אינו יכול לגלח אלא מבחוץ דכתיב ולקח את שער ראש נזרו וגו': **יצא זה.** שאם יהא מגלח על פתח היכל שמחוסר לקיחה והבאה לעזרה ונתינה תחת הדוד הלכך אינו יכול לגלח אלא בצד הדוד של שלמים והאי דכתיב וגלח הנזיר פתח אהל מועד בשלמים הכתוב מדבר: **אבא חנן אומר.** לכך נאמר בו פתח שאינו יכול לגלח כל זמן שאין פתח אהל מועד פתוח: **נזיר ולא נזירה.** שהאשה (ח) לא מגלחת בעזרה אלא במדינה

כדי

שער ניקנור. שהיא עזרת נשים ועד שם מחנה לוייה כדאמר בפסחים בפרק כילד צולין (דף פה:) שער ניקנור לא נתקדש [בקדושת] מחנה שכינה ויש לו דין מחנה לוייה ועל כרחך הא [דכתיב וגו] לפני ה' שער ניקנור הוא [דאין לומר] לפני ה' בעזרה ממש שהרי מחוסר כפרה הוא [ואמרינן] בסמוך עוד טומאתו בו לרבות מחוסרי כפורים שחייב כרת אם נכנס למחנה שכינה:

מכדי שער ניקנור כו'. וכי היכי דהתם לא תוכל לדקדק מכלל דעד יום [השמיני] אסור ליכנס דהא ליתא כדמפרש והויל אלא הא ודאי כי נקיט קרא וביום השמיני יביא להודיע לנו זמן הבאת קרבנות ולא בא לאוסרו ליכנס שם קודם לכן וגבי זב נמי אכתי מנא ליה למנא לאסור ליכנס וה"ה [דאיכא] למימר פתח אהל מועד א) וי"ל פתח ההיכל כדאשכחן גבי שלמים ושחטו פתח אהל מועד ודרשינן בזבחים (דף נה:) [שיהיו] דלתות ההיכל פתוחין ולעולם אימא לך דודאי טבול יום דמת אסור ליכנס שם דהוא מחנה שכינה וי"ל דלהא לא איצטריך ב) (לטמא) דהא כתיב טמא יהיה לרבות טבול יום דנפקא לן בסמוך דכל טבול יום אסור ליכנס במחנה שכינה אלא ודאי בא הכתוב לומר זמן הבאת קרבנות בשמיני ולא קודם לכן ולא לאוסרו ליכנס ה"ג לימא הכי: ה"ג **אלא אמר אביי** טבול יום דזב לאו כזב דמי ואפ"ה כיון דמחוסר כפרה לא עייל. ג) אבל הא דס"ל (נאמר) לא כזב דמי לענין דשוכבין ורוקקין עליו ומ"מ אסור ליכנס הואיל ומחוסר כפורים לא עייל ד) במחנה לויה: **ואי** [במחנה לוייה קאי]. כלומר דאם מותר ליכנס במחנה לוייה אמאי ליקרי ליה אהל מועד שהרי במחנה לוייה הכתוב מדבר ע"כ במחנה שכינה הוא וזה שאסור ליכנס כ"ז שהוא מחוסר כפורים ואמאי קרי ליה פתח אהל מועד דמשמע תוך העזרה לפני ההיכל כמו ושחטו פתח אהל מועד הכתוב בשלמים שנשחטו תוך העזרה למימרא מה אהל מועד מחוסר כפורים לא עייל ואהל מועד מנלן דכתיב טמא יהיה לרבות טבול יום שאסור ליכנס במחנה שכינה ה) הרי מוחל אביי ומשני דברי חביריו דרב נתן ממה שהיו [אומרים מסברת לנפשן] אלמא קסבר טבול יום דזב כזב ומה שלא פירשה היאך היה מוכיח דטבול יום כזב (אסור) דזב אסור ליכנס אל פתח אהל מועד ונזיר יכול ליכנס במחנה שכינה שהרי לאו מחוסר כפורים הוא דלא מקרי מחוסר כפורים אלא למי שטומאה יוצאה מגופו:

תגלחת טהרה כיצד מביא חטאת עולה ושלמים ושוחט את השלמים ומגלח עליהם. ונראה דטעמא משום דדרשינן בגמ' וגלח פתח אהל מועד [כמה שנאמר בו] אהל מועד דהיינו שלמים אחריו שאמר הכתוב שעל השלמים יגלח דין הוא שיקדומו וקשה א"כ למה הקדים חטאת ועולה לשלמים:

רבי אליעזר אומר לא היה מגלח אלא על החטאת שחטאת קודמת בכל מקום לעולה ושלמים. [כדאמרי'] בפרק כל התדיר (זבחים צ:): **הראויה** לחטאת. כשבה: לעולה. כבש: לשלמים. איל:

בשלמים

נוסחת הריב"ן

הגהות הב"ח

הגהות הגר"א

הגהות מהר"ב רנשבורג

הגהות התוספות

מוסף רש"י

תורה אור השלם

פי' הרא"ש